

SUOMEN KOULUHISTORIALLISEN SEURAN TOIMINTAKERTOMUS

VUODELTA 1987

Vuosi 1987 oli Suomen kouluhistoriallisen seuran toiminnan 52. vuosi. Seuran toiminnassa oli kolme painopistealuetta, kuukausikokoukset, vuosikirja ja kansainvälinen toiminta.

Ensimmäinen kuukausikokous pidettiin tammikuussa Säätytalossa. Silloin kouluneuvos M.O. Karttunen esitelmöi aiheesta "Historian opetus kansanopistoissa". Esitelmä perustuu tekijän omaan tutkimukseen niistä kehitystrendeistä ja aatevirtauksista, jotka vaikuttivat kansanopistojen historianopetukseen 1890-1950. Kouluneuvos Karttunen on itse toiminut 1930 ja -40 luvuilla kolmessa kansanopistossa opettajana ja johtajana ja myöhemmin kouluhallituksessa kouluneuvoksen virassa. Esitelmässä omakohtainen kokemus ja tutkimustyö liittyivät hedelmällisesti yhteen.

Seuraava kuukausikokous pidettiin Mainostelevisiion tiloissa Pasilassa. Sen aiheena oli kulttuurin kehitysnäkymät ennen ja nyt. MTV:n edustajien kanssa seuran jäsenet kävivät vilkkaan keskustelun mm. väkivaltaviihteen taustoista ja nykyisistä pyrkimyksistä rauhankasvatuksen edistämiseksi.

Vuosikokous pidettiin huhtikuussa Kansanvalistusseuran viihtyisissä tiloissa. Opintojohtaja Pentti Yrjölä alusti aiheesta "Kansanvalistusseuran historia ja nykypäivä". Keskustelu vei moniin yhteisiin pyrkimyksiin suomalaisen kulttuurin edistämiseksi julkaisutoiminnan, seminaarien ja kansainvälisen toiminnan kautta. Vuosikokouksessa valittiin seuran johtokunta.

Sen jäseniksi tulivat

apulaisprofessori Martti T. Kuikka

ylitarkastaja Sven Gladh

professori Erkki Kuujo

dosentti Jouko Kauranne

kouluneuvos M.O.Karttunen

rehtori Elias Turunen

ylitarkastaja Erkki Merimaa

kotiseutuneuvos Alpo K. Rapila

opetusneuvos Antti Lappalainen

Seuran esimieheksi valittiin Martti T. Kuikka ja varaesimieheksi Sven Gladh. Seuran sihteeriksi ja rahastonhoitajaksi valittiin Erkki Merimaa.

Toukokuun kuukausikokous pidettiin Suomalaisen kirjallisuusseuran tiloissa. Seuran toiminnanjohtaja Pekka Laaksonen kertoi seuran toiminnasta suomalaisen kulttuurin kehittäjänä ja tutkimuksesta, johon seuran kokoelmat antavat hyvät lähtökohdat. Aiheesta virisi vilkas keskustelu, joka osoitti aktiivisen mielenkiinnon erityisesti kuluneena itsenäisyyden juhluvuonna.

Syyskauden ensimmäinen kokous oli kasvatustieteen laitoksen uusissa tiloissa Bulevardilla. Apulaisprofessori Martti T. Kuikka alusti aiheesta koulurakennusten kehitys ja tutkimus. Teema on tullut 1980-luvulla yhä keskeisemmäksi kansainvälisissä kongresseissa ja herättänyt mielenkiintoa monissa tutkimuksissa. Suomessakin tutkimus on viriämässä. Lisäksi rehtori Elias Turunen kertoi erään opettajia koskevan haastattelututkimuksen näkökulmista ja mahdollisuuksista.

Marraskuun kokouksessa ylitarkastaja FK Jaakko Linnankivi esitelmöi aiheesta "Kieli- ja kulttuuritutkimus sekä vähemmistöjen opetus". Hän keskittyi alustuksessaan erityisesti saamelaisten koulutuksen kehitykseen viime vuosikymmeninä. Vaikka Suomessa tunnetaan hyvin vähemmistöjen ongelmat, tutkimus ei ole kuitenkaan edennyt niin nopeasti kuin olisi ollut tarvetta.

Joulukuun kokouksessa julkistettiin seuran 25. vuosikirja. Se koostuu neljästä kirjoituksesta, joiden tekijöinä ovat kouluneuvos M.O. Karttunen, professori Tore Modeen, apulaisprofessori Martti T. Kuikka ja FM Saara Hakaste. Professori Tore Modeen alusti oman artikkelinsa perusteella aiheesta "Oikeus yksityiseen kouluopetukseen". Aihe synnytti vilkkaan keskustelun, sillä se oli yksi keskeisiä ongelmia koulun uudistuksessa 1960-luvulla. Vuosikirjan julkaiseminen tapahtui pääosin Suomen Akatemian apurahan turvin, josta seura lausui erityiset kiitoksensa Suomen Akatemialle.

Kolmas toimintasektori oli kansainvälinen yhteistyö. Seura oli mukana järjestämässä pohjoismaista kasvatuksen historian tutkijain konferenssia, joka pidettiin elokuun 18.-19. päivinä Turun kristillisellä kansanopistolla. Se kokosi tutkijoita kotimaan ohella Ruotsista, Norjasta ja Tanskasta. Osanottajien määrä oli yli 30. Seuran jäsenet olivat aktiivisesti mukana konferenssissa, joka antoi mielenkiintoisen panoksen tutkijoiden keskinäiseen yhteistyöhön. Toinen merkittävä kongressi pidettiin syyskuun 1.-3. päivinä Unkarissa Pecsän yliopistossa.

Seuran jäsenistä olivat kongressissa mukana esimiehen ohella Jouko Kauranne, Saara Hakaste ja Irina Koskinen. Kokouksen teema oli "Kansainväliset virtaukset eri maissa". Kongressin osanottajien määrä oli lähes 200. He edustivat 29 eri maata aina Yhdysvaltojen, Uutta Seelantia ja Japania myöten. Kongressi antoi monipuoliset mahdollisuudet jatkaa yhteistyötä. Kongressin anti oli suomalaisille erityisen merkittävä, sillä siellä vahvistettiin lopullisesti, että seuraava kansainvälinen kongressi pidetään Suomessa 1988. Kouluhistoriallinen seura on mukana kansainvälisen järjestön toimikunnassa, sillä Pecsissä pidetyssä kokouksessa apulaisprofessori Martti T. Kuikka valittiin seuraaviksi kolmeksi vuodeksi 1987-89 kasvatuksen historian kansainvälisen toimikunnan jäseneksi. Ensimmäisen kerran valittiin pohjoismaista edustajia tähän toimikuntaan. Toimikunnan päätehtävä on alan tutkimuksen kehittäminen, kongressien järjestäminen ja yhteistyön kehittäminen eri maiden ja tutkijoiden välillä.

Kertomusvuoden aikana sijoitettiin Suomen kouluhistoriallisen seuran Helsingin yliopistolle deponoima kirjasto omaksi osastokseen Helsingin yliopiston kasvatustieteellisen osaston kirjaston yhteyteen.

Maaliskuun 3. päivänä 1988

Suomen kouluhistoriallinen seura

Martti T. Kuikka
esimies

Erkki Merimaa
sihteeri